

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobců:

- a) Ing. J. H.
- b) P. H.
- c) M. T.

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Lukášem Wimětalem
sídlem Údolní 388/8, 602 00 Brno

proti

žalovanému:

Ministerstvo dopravy

sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 00 Praha 1

za účasti:

1) Ředitelství silnic a dálnic ČR

sídlem Na Pankráci 56, 140 00 Praha 4

2) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu

sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno

3) Voda z Tetčic z. s.

sídlem Hybešova 178, 664 17 Tetčice

4) Krajina Dluhonice, z. s.

sídlem U Zbrojnice 46/3, 750 02 Přerov V - Dluhonice

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2022, č. j. MD-35259/2021-510/100,
ve věci povolení stavby „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobcům a), b) a c) se vrací zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 3 000 Kč, který jim bude vyplacen z účtu Krajského soudu v Ostravě k rukám jejich právního zástupce Mgr. Lukáše Wimětala, advokáta, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobci se domáhali zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo částečně změněno a ve zbytku potvrzeno stavební povolení Ministerstva dopravy ze dne 30. 7. 2021, č. j. 766/2020-910-IPK/54, jímž byla povolena stavba „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“ v rozsahu celkem 53 stavebních objektů (dále jen „rozhodnutí 1. stupně“).
2. Žalobci namítali rozpor napadeného rozhodnutí s ustanovením § 8 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPK“), neboť stavba je plánována přes zastavěné území obce Dluhonice.
3. Dále nebyla řádně vypořádána námitka nedostatečného zajištění provádění stavby tak, aby nebylo zatíženo bezprostřední okolí stavby. Napadené rozhodnutí je v tomto rozsahu nepřezkoumatelné a nevymahatelné, neboť pouhý pokyn k „pravidelnému čištění a kropení“, „zajištění účinných opatření“ apod. je nedostatečně upřesněný.
4. Stavba byla povolena, aniž by došlo k řádnému hodnocení jejích vlivů na životní prostředí, neboť v řízení nebyly předloženy veškeré potřebné podklady včetně aktuálních studií, tj. hlukových, o ovzduší a vlivu na životní prostředí a na zdraví obyvatelstva. Konkrétně pak ke hlukovým studiím uvedli, že v nich chybí vyhodnocení tzv. kumulativních a synergických vlivů, které by zhodnotilo splnění hygienických limitů plánované stavby dálnice 0136 ve spojení s dosavadní zástavbou a infrastrukturou. To vše za situace, kdy již dnes v Dluhonicích v méně exponované lokalitě nelze povolit výstavbu nových rodinných domů. O nesouladu stavebního povolení a projektové dokumentace svědčí i to, že závazné stanovisko EIA z 30. 11. 2016 i hovoří o tom, že stavba povede podél zástavby Dluhonic nebo o tom, že stavba se pouze dotýká východního okraje zástavby. Povolení je také v rozporu s dříve vadnými povoleními týkajícími se protipovodňové ochrany na řece Bečvě. Není tak účinně stanoveno, jakým způsobem má být dosaženo toho, že se nezhorší odtokové poměry v území, zejména s ohledem na skutečnost, že stavba takto zvyšuje rizika ve vztahu k závoru společnosti Precheza a. s., kde zatím chybí dlouho plánovaná a odkládaná protipovodňová stavba (žalobci odkazují na rozhodnutí o povolení zvláštního užívání vody č. j. Vod. 405/2-1972 – Ha) s níž může být stavba dálnice v rozporu.
5. Žalovaný ve vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že předmětný úsek dálnice již byl příslušným rozhodnutím pravomocně umístěn a územní rozhodnutí obstálo v soudním přezkumu. Námitky žalobců, kterými se tito snaží domoci změny trasy dálnice, tak byly vypořádány a jsou v tomto řízení bezpředmětné. § 8 odst. 1 ZPK žalobci nesprávně interpretují, cílem ustanovení je totiž zajistit převod tranzitní dopravy (v předmětném území nemající zdroj a cíl) skrze zastavěné území. Právě v této situaci má úsek dálnice D1 sloužit

k odlehčení přetížených silnic I/55 a I/47, tedy Dálnice D1 má tak zastavěným územím Dluhonic převádět tranzitní dopravu, která je v současnosti vedena centrem Přerova. Nadto se totožnou námitkou v minulosti správní soudy zabývaly. Předmětný úsek dálnice byl přitom umístěn rozhodnutím Městského úřadu v Přerově dne 3. 3. 2006 a žalobci měli svou námitku uplatnit tam. Podle žalovaného jsou v bodech 19 a 20 napadeného rozhodnutí podmínky ochrany ovzduší a okolní zástavby před nadměrným znečištěním stanoveny standartně a v průběhu stavby bude docházet k pravidelné kontrole včetně prověřování podnětů od občanů a obcí během výstavby. K namítanému porušení hygienických limitů žalovaný uvedl, že relevantní studie byly vždy aktualizovány a řádně zapracovány do projektové dokumentace, námitka nevyhodnocení kumulativních vlivů spadá do územního řízení. Předmětnou problematikou se přitom správní soudy zabývaly opakovaně a žalovaný se odkazuje na rozhodnutí soudů. Taktéž se opakuje námitka týkající se protipovodňových opatření, otázka budování protipovodňových opatření jako povinnosti společnosti Precheza a. s. není předmětem tohoto řízení, vodoprávnímu úřadu ani Ministerstvu zemědělství není známa žádná překážka bránící realizaci stavby v tomto smyslu. Tato námitka se podle žalovaného týká také umístění stavby, a proto by se k ní nemělo přihlížet.

6. Osoba zúčastněná na řízení 1) také navrhla zamítnutí žaloby, s argumentací shodnou s žalovaným. Žalobní body směřují především do problematiky umístění stavby, a podle osoby zúčastněné na řízení 1) rozsah předmětné stavby žádným způsobem nepřesahuje rozsah stavby umístěné v územním řízení. Žalobci odkazované rozhodnutí o povolení zvláštního užívání vod je pro stavbu dálnice bezpředmětné. Námitkou se přitom zabývá již územní rozhodnutí z roku 2006.
7. Osoby zúčastněné na řízení 2), 3) a 4) se k žalobě blíže nevyjádřily.
8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Rozhodoval v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
9. Soud předně uvádí, že neshledal vhodným spojení této žaloby s žalobou ve věci sp. zn. 38 A 8/2022, když v nyní projednávané věci žalobci neuplatňují žalobní bod, kterým by konkrétně napadali stanovisko vyhodnocení vlivů na životní prostředí (EIA), které je podkladem napadeného rozhodnutí, soudu tedy nebrání v této věci rozhodnout.
10. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že Ministerstvo dopravy jako specializovaný stavební úřad vydalo na základě žádosti osoby zúčastněné na řízení 1) dne 30. 7. 2021 stavební povolení č. j. 766/2020-910-IPK/54, jímž byla povolena stavba „Dálnice D1, stavba 0136 Říkovice – Přerov“ v rozsahu celkem 53 stavebních objektů. Jedná se o stavbu, která podléhá zákonu č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem stavby je dálnice D1 mezi mimoúrovňovými křižovatkami (MÚK) Říkovice a Přerov-sever v kategorii D26,5/120 s rychlostí 130 km/h, součástí stavby je také MÚK Přerov-západ. V trase je celkem 10 mostních objektů nahrazujících zemní těleso dálnice a 3 mostní objekty převádějící větvě křižovatky nad hlavní trasou dálnice v MÚK Přerov-sever. Součástí stavby je systém odvodnění dálnice, opěrné zdi, protihlukové stěny. Pro provedení stavby je stavebníku stanoveno celkem 40 podmínek. K rozkladu žalobců a osob zúčastněných 2), 3) a 4) Ministerstvo dopravy změnilo

rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že upravilo znění bodu 19), 29), 32), 35), 36), 37), 38), 39) a doplnil bod 41).

11. Soud se nejprve zabýval námitkou rozporu napadeného rozhodnutí s § 8 odst. 1 ZPK. Podle tohoto ustanovení v rozhodném znění dálnice a silnice mohou vést územím zastavěným nebo zastavitelným (dále jen "průjezdní úsek dálnice" nebo "průjezdní úsek silnice"), pokud se tím převádí převážně průjezdná doprava tímto územím.
12. Již ze samotného znění tohoto ustanovení je zjevné, že se zabývá tím, kde se dálnice v krajině nachází. Jedná se tedy o námitku, která směřuje do umístění dálnice, a tedy proti územnímu rozhodnutí. Přitom již ze základních ustanovení pro územní řízení a stavební řízení plyne, že obě řízení jsou samostatná a sledují jiné cíle. K tomu soud odkazuje na samotné znění § 79 a § 115 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jak správně poznamenal žalovaný, o umístění dálnice bylo rozhodnuto již dne 3. 3. 2006 rozhodnutím Městského úřadu Přerov č. 32/2006, č. j. SÚ-3229/2005-Kl. Územní rozhodnutí je pravomocné, a platí tedy presumpce jeho zákonnosti a správnosti. Ostatně platností územního rozhodnutí se zabýval k žalobě stejných žalobců i zdejší soud pod sp. zn. 38 A 6/2021. Podle § 114 odst. 2 stavebního zákona také platí, že se k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování územně plánovací dokumentace nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, nepřihlíží. To platí i v otázce soudního přezkumu (k tomu srov. NSS č. j. 9 As 10/2012-22). Soud též poukazuje na skutečnost, že žalobci žádným způsobem (vyjma obecného konstatování o možném zásahu do práv obyvatel Dluhonic v odst. 7 žaloby) nevysvětlují, jak tento domnělý rozpor zasahuje do jejich veřejných subjektivních práv. Námitka je proto zcela nedůvodná.
13. Pokud jde o namítanou nedostatečnost stanovení podmínek pro realizaci stavby, krajský soud konstatuje, že žalobci k napadenému rozhodnutí přistupují selektivně. V žalobě konkrétně citují body 19 a 20 rozhodnutí správního orgánu I. stupně jako body nepřezkoumatelné a nevymahatelné, přestože bod 19 rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl žalovaným změněn, tak že nyní zní: „*Stavebník zajistí taková opatření, aby v rámci realizace stavby bylo v maximální možné míře eliminováno znečištění ovzduší. Jedná se zejména o zamezení šíření sekundární prašnosti z provozu mobilních zdrojů a stavebních mechanismů do okolí a také šetření prašnosti související s přesunem sypkých materiálů. Stavebník zajistí odpovídající opatření k nápravě s ohledem na jejich povahu, pokud možno v co možná nejkratší době, nejpozději do 7 pracovních dnů od oznámení veřejností či ze strany samosprávy.*“ Dále bylo změněno znění bodu 32 písm. f) rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že nyní zní: „*V souladu s ustanovením PROGRAMU ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ ZÓNA STŘEDNÍ MORAVA - CZOI část E.4, bod BD3 Omezování prašnosti ze stavební činnosti, budou činita opatření k omezení prašnosti. Mezi možná opatření pro omezení prašnosti emisí ze stavební a obdobné činnosti patří např. maximální izolace stavby od okolní zástavby, transport stavební suti v potrubích, případně vhodná forma zvlhčování potenciálních zdrojů prašnosti, omývání vozidel před výjezdem ze staveniště a zakrývání prašného nákladu plachtou při převozu.*“ Všechny jednotlivé podmínky obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí je podle zdejšího soudu nutné vnímat jako vzájemně provázané. Touto optikou pak podle soudu z napadeného rozhodnutí plyne, že stavebníkovi byly dostatečně určité stanoveny konkrétní postupy k zamezení prašnosti včetně mechanismu kontroly ze strany veřejné správy a dokonce veřejnosti, v tomto ohledu tak napadené rozhodnutí za vágní skutečně považovat nelze. Z poněkud obecné námitky žalobců není jasné, proč měl podle nich žalovaný zcela

rezignovat na přezkum citované části rozhodnutí správního orgánu I. stupně (tedy předmětných bodů 19 a 20), když žalovaný zjevně požadavku na změnu a konkretizaci bodu 19 vyhověl a bod 20 je nutné vnímat v souvislosti s taktéž změněným bodem 32 písm. f). Takto formulované povinnosti uložené stavebníkovi považuje soud za zcela dostatečné. Další obecná konstatování žalobců o hodnocení souladu s platným zněním zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, či jeho prováděcími předpisy a o absenci dalších podmínek pro eliminaci negativních následků realizace stavby pro okolní nemovitosti (odst. 10 a 11 žaloby) soud nepovažuje za relevantní žalobní body. Není z nich totiž patrné, že by žalobci měli na mysli jakýkoliv konkrétní nesoulad se zákonem o ochraně ovzduší, popřípadě by namítali absenci jakékoliv konkrétní podmínky realizace stavby. Taktéž se z těchto prostých konstatování žalobců nepodává, že by tím byla dotčena jejich veřejná subjektivní práva.

14. K žalobnímu bodu, který se týká řádného vyhodnocení vlivů na životní prostředí (zejm. porušení hygienických limitů a nezajištění ochrany životního prostředí), soud konstatuje, že žalobci tento bod uplatňují značně obecně. Předně soud odkazuje na odst. 12 tohoto rozsudku, neboť i takto obecně formulovaná žalobní námitka směřuje primárně proti umístění stavby, a tedy proti pravomocnému územnímu rozhodnutí. Přitom napadené rozhodnutí se problematice hluku (m. j. též k odvolacím námitkám žalobců) věnuje dostatečně, a to na str. 11, kde se uvádí, že „...studie i průzkumy byly aktualizovány a jsou v souladu se zákonem a u námitky kumulativních a synergických vlivů je třeba konstatovat, že jde o námitku, která patří do územního, nikoli stavebního řízení ... Ochrana okolní zástavby před hlukem je podle rozkladové komise zajištěna podmínkou závazného stanoviska Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje, která byla takto převzata i do podmínek stavebního povolení, které zavazují stavebníka a jsou na něm přímo vymahatelné. Navíc závazné stanovisko Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje bylo i z tohoto hlediska na základě rozkladů přezkoumáno příslušným nadřízeným dotčeným orgánem – Ministerstvem zdravotnictví...“ v podobném duchu pak dále též na str. 30. Je tak zjevné, že problematikou hluku se žalovaný dostatečně zabýval a má k povolení stavby zajištěna dostatečná stanoviska příslušných orgánů. Pokud se týče případného zatížení hlukem při samotné výstavbě, soud konstatuje, že stavební hluk byl již zohledněn v rozhodnutí správního orgánu I. stupně v bodech 29 písm. a) kde je stavebník zavázán dodržet opatření pro splnění hlukových limitů požadovaná v závěru doplnění hlukové studie, dále v písm. i), kde je zavázán provést měření hluku v době provozu (předčasné užívání stavby nebo zkušební provoz), dále na základě výsledků měření (při porovnání s výsledky měření podle opatření pro fázi přípravy navrhnout a realizovat případná další potřebná protihluková opatření (např. ověření vhodnosti sloučení nebo úprav protihlukových stěn v lokalitě MÚK Přerov-sever) a konečně výsledky měření včetně vyhodnocení předložit ke kolaudačnímu řízení. Taktéž v bodě 36 je stavebníkovi ukládáno, aby zajistil splnění požadavků závazného stanoviska Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje – tedy omezit stavební práce na dobu od 7:00 do 21:00, zkrátit provádění hlukově intenzivních prací na nezbytně nutnou dobu, užívat demoliční zařízení v bezvadném stavu a zajistit šestiměsíční zkušební provoz s průběžným měřením hluku. V napadeném rozhodnutí je též nad rámec povinností stanovených správním orgánem I. stupně žalovaným přidána podmínka 41 týkající se měření intenzit hluku v blízkosti obytné zástavby. Ve zbytku je námitka žalobců týkající se vlivů na životní prostředí zcela obecná. Soud také k namítanému nedostatku posouzení kumulativních a synergických vlivů více staveb na okolí považuje za nutné odkázat na své předchozí rozhodnutí týkající se územního

rozhodnutí o totožném úseku dálnice pod sp. zn. 38 A 6/2021 a pouze dodává, že se jedná o problematiku územního plánování, a nikoliv stavebního řízení.

15. Soud také neshledal žádný rozpor přezkoumávaného povolení stavby s žalobci předloženým rozhodnutím Okresního národního výboru v Přerově ze dne 26. 6. 1972 o povolení zvláštního užívání vod, č. j. Vod. 405/2-1972 – Ha. Rozhodnutí se týká žádosti společnosti Prostějovské chemické závody, národní podnik v Přerově o povolení odběru vod a vypouštění technologických odpadních vod, tam řešená problematika se tedy s nyní projednávanou věcí poněkud míjí. Obecná obava žalobců o zhoršení odtokových poměrů v záplavovém území by však podle soudu měla již být dostatečně rozptýlena v rámci územního rozhodnutí, kam taková námitka podle zdejšího soudu patří, a taktéž závazným stanoviskem vodoprávního úřadu, přezkumným závazným stanoviskem Ministerstva zemědělství a stanoviskem Povodí Moravy a. s., které v této věci neshledaly, že by stavbu nebylo možno realizovat a provozovat. Z námitek žalobců také vyplývá, že žádná (byť žalobci bez dalšího tvrdí, že je dlouho plánovaná a odkládaná) protipovodňová stavba v rámci Prostějovských chemických závodů nebyla povolena. Nemůže tedy nastat rozpor s bodem 34 písm. c) rozhodnutí správního orgánu I. stupně (tedy, že „stavba D1 nesmí ohrozit funkci a bezpečnost stávajících protipovodňových staveb (úprava koryta a ochranné bráze“), který se týká stávajících staveb. I tato námitka je proto nedůvodná.
16. Soud tedy žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
17. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, kterému v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu žalovanému žádné náklady řízení nad běžnou úřední činnost nevznikly, soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.
18. Výrok o náhradě nákladů osob zúčastněných je odůvodněn § 60 odst. 5 s. ř. s., když soud jim neuložil žádné povinnosti v řízení a neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání náhrady nákladů řízení.
19. Výrok IV. rozsudku o vrácení soudního poplatku žalobcům je odůvodněn ustanovením § 10 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, neboť každému z žalobců byla nesprávně uložena povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 1 000 Kč (tedy celkem 3 000 Kč) ve výroku II. až IV. usnesení ze dne 6. 4. 2023, č. j. 39 A 2/2023-92, kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání odkladného účinku žalobě. Tato povinnost byla žalobcům nesprávně uložena přesto, že soudní poplatek za usnesení o odkladném účinku zaplatili všichni žalobci společně s poplatkem za žalobu již dne 31. 1. 2023.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 30. května 2023

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje

